

ਸਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਮਿੱਤਲ ਅਤੇ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਜੇ. ਜੇ.

ਸਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਅਤੇ ਹੋਰ , - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ , - ਜਵਾਬ

2008 ਦਾ CWP ਨੰ. 1137 3

10 ਸਤੰਬਰ 2008

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950 - ਆਰਟੀਕਲ. 226 ਅਤੇ 243-ਡੀ—ਪੰਜਾਬ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਐਕਟ, 1994 — ਐੱਸ. 12 — ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੇ ਸਰਪੰਚਾਂ ਦੇ ਦਫਤਰਾਂ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਸਮਿਤੀਆਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦਾਂ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨਾਂ ਅਤੇ ਉਪ ਚੇਅਰਮੈਨਾਂ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ, 1994 — ਆਰ.ਐਲ. 6—ਸਰਕਾਰ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਨੂੰ ਔਰਤਾਂ ਤੋਂ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਰਹੀ ਹੈ—ਨਾ ਤਾਂ 1994 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਐੱਸ.12 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ 1994 ਦੇ ਨਿਯਮ 3 ਦੇ ਨਿਯਮ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਿਸੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਸਰਪੰਚ ਦਾ ਦਫਤਰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ (ਔਰਤਾਂ) ਲਈ ਰਾਖਵਾਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਾਂ ਔਰਤਾਂ ਜਿੱਥੇ ਉਕਤ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ - 1994 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ S.12(4) ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਰਾਖਵੇਂ ਦਫਤਰਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੇ ਰੋਟੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ—ਕੋਰੀਗੰਡਮ ਦੇ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਨੂੰ ਘਟਾਉਂਦਾ ਹੈ। 1/3rd ਤੋਂ ਕੁੱਲ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੱਕ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਧਾਰਾ 243-D ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਅਤੇ ਧਾਰਾ (4) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ—ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ, ਸ਼ੁਧਤਾ ਪੱਤਰ ਬਦਲਣ ਵਾਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨੂੰ ਔਰਤਾਂ ਤੋਂ SC ਤੱਕ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗਲਤ ਸੁਧਾਈ ਦੁਆਰਾ, ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਰਿਜ਼ਰਵ ਮਹਿਲਾ ਦੇ ਇੱਕ ਦਫਤਰ ਨੂੰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੁਆਰਾ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਬਦਲਾਅ ਨਾਲ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕੁੱਲ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਤਿਹਾਈ ਤੋਂ ਘਟਾ ਕੇ 31 ਤੋਂ 30 ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਬਦਲਾਅ ਨਾ ਸਿਰਫ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 3 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਧਾਰਾ 12 ਦੀ ਵੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। (4) ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 243D ਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 3 ਦੀ ਗਲਤ ਸ਼ੁਧਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨੂੰ ਔਰਤਾਂ ਤੋਂ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾ ਸਿਰਫ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਤਰਕ ਮੰਨਣਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਸ਼ੁਧਤਾ ਪੱਤਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਈ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਗਲਤ ਸੋਧ ਪੱਤਰ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵੱਲੋਂ ਸਿਆਸੀ ਦਬਾਅ ਹੇਠ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਵਾਲ ਦੇ ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਫਾਇਦਾ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੀ ਨੀਅਤ ਨਾਲ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਕਿ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਤੋਂ ਜੇਨਰੀਅਲ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(ਪਰਾ 15)

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਟੀ.ਪੀ.

ਐਨ.ਐਸ.ਵਿਰਕ, ਵਪੀਕ ਏ.ਜੀ., ਪੰਜਾਬ, ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ।

ਸਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਮਿੱਤਲ, ਜੇ.

(1) ਪਿੰਡ ਰਾਮਪੁਰਾ, ਬਲਾਕ ਵੇਰਕਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਸੱਤ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਛੇ ਨੇ ਇਹ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226/227 ਤਹਿਤ ਸੁਧਤਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਟੀਓਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਮਿਤੀ 23 ਜੂਨ, 2008 (ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ, ਮਿਤੀ 24 ਜੂਨ, 2008)। ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ (ਜਵਾਬ ਨੰ. 3) ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਬਲਾਕ ਵੇਰਕਾ ਦੇ ਪਿੰਡ ਰਾਮਪੁਰਾ ਦੀ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ, ਮਨਮਾਨੀ ਅਤੇ ਮਾਲਾ ਦੱਸਦਿਆਂ 'ਔਰਤਾਂ' ਤੋਂ ਬਦਲ ਕੇ 'ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ' ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। *fi l de ; 8* ਮਈ ਦੇ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸਰਪੰਚ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਨੂੰ 'ਔਰਤਾਂ' ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਪਰੋਕਤ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਚੋਣ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਦੇ ਨਾਲ। , 2008 ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਗਜ਼ਟ, ਮਿਤੀ 14 ਮਈ, 2008 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਇਆ।

(2) ਪਿੰਡ ਰਾਮਪੁਰਾ ਬਲਾਕ ਵੇਰਕਾ (ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡ ਹੇਅਰ ਸਮੇਤ 94 ਪਿੰਡ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਐਕਟ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਪਿੰਡ ਰਾਮਪੁਰਾ ਦੀ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਵਿੱਚ ਸੱਤ ਮੈਂਬਰ (ਪੰਚ) ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਤਹਿਤ 12 ਫਰਵਰੀ, 2008 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਵੀਡੀਓ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪੰਚਾਂ ਦੀਆਂ ਸੱਤ ਸੀਟਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਸੀਟਾਂ ਜਨਰਲ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਲਈ, ਇੱਕ ਸੀਟ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ (ਔਰਤ) ਲਈ, ਤਿੰਨ ਸੀਟਾਂ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਲਈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੀਟ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਲਈ ਰਾਖਵੀਆਂ ਸਨ। /

ਇਸਤਰੀ, ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਗਜ਼ਟ, ਮਿਤੀ 14 ਮਈ, 2008 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ) ਦੁਆਰਾ 8 ਮਈ, 2008 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ, ਬਲਾਕ ਵੇਰਕਾ ਦੇ ਸਾਰੇ 94 ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਸਰਪੰਚਾਂ ਦੇ ਦਫਤਰ ਬਲਾਕ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। - ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੇ ਸਰਪੰਚਾਂ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀਆਂ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨਾਂ ਅਤੇ ਉਪ-ਚੇਅਰਮੈਨਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦਾਂ ਨਿਯਮ, 1994 ਦੇ ਦਫਤਰਾਂ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦੇ ਨਿਯਮ 3 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 12 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, 1994 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਿਯਮ'). ਇਸ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਨੁਸਾਰ ਬਲਾਕ ਵੇਰਕਾ ਦੇ ਪਿੰਡ ਰਾਮਪੁਰਾ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਦਾ ਅਹੁਦਾ 'ਔਰਤ' ਵਰਗ ਲਈ ਰਾਖਵਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਹੇਅਰ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਦਾ ਦਫਤਰ 'ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ' ਵਰਗ ਲਈ ਰਾਖਵਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 26 ਮਈ, 2008 ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਰਾਮਪੁਰਾ ਦੀ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀ ਚੋਣ ਹੋਈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਲਾਭ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ ਛੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਪੰਚ ਚੁਣੇ ਗਏ।

(3) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13-ਏ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪੰਚਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਰਪੰਚ ਦੀ

ਚੋਣ ਲਈ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮੀਟਿੰਗ ਬੁਲਾਉਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤੇ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦਾ ਪਹਿਲੀ ਮੀਟਿੰਗ ਬੁਲਾਉਣ ਅਤੇ ਸਰਪੰਚ ਦੀ ਚੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਚਾਨਕ 23 ਜੂਨ, 2008 ਨੂੰ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ (ਜਵਾਬ ਨੰ: 3) ਨੇ ਧਾਰਾ 12 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਸ਼ੁਧਤਾ ਪੱਤਰ (ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਗਜ਼ਟ, ਮਿਤੀ 24 ਜੂਨ, 2008 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ) ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। ਪਿੰਡ ਰਾਮਪੁਰਾ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਦੇ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਨੂੰ 'ਔਰਤਾਂ' ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਤੋਂ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ 'ਚ ਬਦਲਦੇ ਹੋਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 3 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਪਿੰਡ ਹੋਅਰ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਦਾ ਦਫ਼ਤਰ ਵੀ 'ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ' ਤੋਂ ਬਦਲ ਕੇ 'ਜਨਰਲ ਕੈਟਾਗਰੀ' ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ 4 ਜੁਲਾਈ 2008 ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਉਕਤ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ, ਮਨਮਾਨੀ ਅਤੇ ਮੰਦਭਾਵਨਾ ਭਰੀ ਦੱਸਦਿਆਂ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ।

(4) ਮੋਸ਼ਨ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 14 ਜੁਲਾਈ, 2008 ਨੂੰ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:-

“ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਪੰਚਾਇਤ ਦਾ ਗਠਨ ਅਤੇ ਸਰਪੰਚ ਦੀ ਚੋਣ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗੀ।”

(5) ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੰਬਰ 3 ਅਤੇ 4 ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਦਾਇਰ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਕਤ ਸ਼ੁਧਤਾ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਮਨਮਾਨੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜਾਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦੇ ਪੈਰਾ 10 ਵਿੱਚ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 3 ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਅਫ਼ਸਰ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ (ਜਵਾਬ ਨੰਬਰ 4) ਦੀ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ 'ਤੇ ਗਲਤ ਸ਼ੁਧਤਾ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਕਾਪੀ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਵਜੋਂ ਨੱਥੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਆਰ.ਐਲ., ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਿੰਡ ਹੋਅਰ ਹੈਦਬਸਤ ਨੰਬਰ 347 ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਨੇ ਸਰਪੰਚ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਦਾ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਤੋਂ ਜਨਰਲ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਹੈ। ਘੱਟ ਸੀ। ਉਕਤ ਮੰਗ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਦਿਆਂ ਪਿੰਡ ਗਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਹੋਅਰ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਨੂੰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਤੋਂ ਜਨਰਲ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫ਼ਾਰਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਪਿੰਡ ਰਾਮਪੁਰਾ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਇਸ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਦਾ ਦਫ਼ਤਰ ਇਸਤਰੀ ਤੋਂ ਬਦਲ ਕੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਵਿੱਚ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਪਿੰਡ ਰਾਮਪੁਰਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਸਰਪੰਚ ਦਾ ਦਫ਼ਤਰ ਬਦਲਣ ਲਈ ਕੋਈ ਬੇਨਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ।

(6) ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦਾ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਬਲਾਕ ਵੇਰਕਾ ਵਿੱਚ ਪੈਂਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਸਰਪੰਚਾਂ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਦਾ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ, ਮਿਤੀ 8 ਮਈ, 2008 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਉਪ-ਨਿਯਮਾਂ (3) ਅਨੁਸਾਰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਬਲਾਕ-ਵਾਰ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰੋਸਟਰ ਅਨੁਸਾਰ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਾਲ 1998 ਵਿੱਚ ਪਿੰਡ ਰਾਮਪੁਰਾ ਵਿੱਚ ਸਰਪੰਚ ਦਾ ਦਫ਼ਤਰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਲਈ ਰਾਖਵਾਂ ਸੀ ਅਤੇ ਸਾਲ 2003 ਵਿੱਚ ਇਹ ਜਨਰਲ ਵਰਗ ਲਈ ਰਾਖਵਾਂ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਵਾਰ ਇਹ ਦਫ਼ਤਰ ਔਰਤ ਵਰਗ ਲਈ ਰਾਖਵਾਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਿਤੀ 8 ਮਈ, 2008 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਲਾਕ ਵੇਰਕਾ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ 26 ਪਿੰਡ (ਕ੍ਰਮ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 26 ਤੱਕ) ਅਨੁਸੂਚਿਤ

ਜਾਤੀਆਂ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੜੀ ਨੰਬਰ 27 ਤੋਂ 39 ਤੱਕ ਦੇ ਪਿੰਡ ਰਾਖਵੇਂ ਸਨ। ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ (ਔਰਤਾਂ) ਲਈ ਅਤੇ ਲੜੀ ਨੰਬਰ 50 ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਲੜੀ ਨੰਬਰ 40 ਤੋਂ 58 ਤੱਕ ਦੇ ਪਿੰਡ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂ ਸਨ। ਲੜੀ ਨੰਬਰ 13 'ਤੇ ਪਿੰਡ ਵਾਲ ਹੈ, ਜੋ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਲਈ ਰਾਖਵਾਂ ਸੀ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਰਾਮਪੁਰਾ ਲੜੀ ਨੰਬਰ 56 'ਤੇ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵਾਂ ਸੀ। ਸਰਪੰਚਾਂ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਦਾ ਉਕਤ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਲਾਕ-ਵਾਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ (ਬਲਾਕ ਵੇਰਕਾ ਵਿੱਚ ਪੈਂਦੇ 94 ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਸਰਪੰਚਾਂ ਦੇ 31 ਦਫ਼ਤਰ ਔਰਤਾਂ [ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ (ਔਰਤਾਂ ਸਮੇਤ)] ਲਈ ਰਾਖਵੇਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਪਰ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਇੱਕ ਸਥਾਨਕ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ, ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਰਪੰਚ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਦੇ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਨੂੰ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਰਾਖਵੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ 1/3 ਤੋਂ ਘਟੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12(3) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ।

(7) ਵਕੀਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਿੰਡ ਹੇਅਰ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਦਾ ਦਫ਼ਤਰ 8 ਮਈ, 2008 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਸਿਵਾਏ ਕਦੇ ਵੀ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਲਈ ਰਾਖਵਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਲਈ ਰੋਟੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਖਵਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ, — ਪਿੰਡ ਹੇਅਰ ਦੇ ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਦੇਣ ਲਈ ਗਲਤ ਸੁਧਾਈ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਤਰਕ ਦੇ ਉਕਤ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨੂੰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਤੋਂ ਬਦਲ ਕੇ ਜਨਰਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੰਚਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤੇ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਦੋ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਦੇ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਦੋਸ਼ੀ ਕਾਰਵਾਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ, ਮਨਮਾਨੀ, ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 (3) ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 243 ਡੀ (4) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ।

(8) ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਗਲਤ ਸੁਧਤਾ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

(9) ਪੱਖਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਘੋਖ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਰਾਇ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋਣ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਗਲਤ ਸੁਧਤਾ ਪੱਤਰ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ।

(10) ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 243D ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹਰੇਕ ਪੰਚਾਇਤ ਵਿੱਚ ਸੀਟਾਂ (1) ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਲਈ ਰਾਖਵੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ; ਅਤੇ (ਬੀ) ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲੇ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਾਖਵੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ, ਲਗਭਗ ਜਿੰਨਾ ਹੋ ਸਕੇ, ਉਸ ਪੰਚਾਇਤ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧੀ ਚੋਣ ਦੁਆਰਾ ਭਰੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਸੰਖਿਆ ਦੇ ਸਮਾਨ ਅਨੁਪਾਤ ਨੂੰ ਸਹਿਣ ਕਰੇਗੀ।

ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਪੰਚਾਇਤ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਜਾਂ ਉਸ ਪੰਚਾਇਤ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਉਸ ਖੇਤਰ ਦੀ ਕੁੱਲ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਇੱਕ ਪੰਚਾਇਤ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਲਕਿਆਂ ਨੂੰ ਰੋਟੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਧਾਰਾ

(2) ਉਪਬੰਧ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਇੱਕ ਤਿਹਾਈ ਤੋਂ ਘੱਟ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਜਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲੇ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਧਾਰਾ (3) ਅੱਗੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਕਿ ਹਰੇਕ ਪੰਚਾਇਤ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧੀ ਚੋਣ ਦੁਆਰਾ ਭਰੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕੁੱਲ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਤਿਹਾਈ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸੀਟਾਂ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਇੱਕ ਪੰਚਾਇਤ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰੋਟੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਧਾਰਾ (4) ਅੱਗੇ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਿੰਡ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੇ ਚੇਅਰਪਰਸਨਾਂ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦਾ ਵਿਧਾਨ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ, ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਧਾਰਾ ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰੇਕ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਚੇਅਰਪਰਸਨਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਸੰਖਿਆ ਦਾ ਇੱਕ ਤਿਹਾਈ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦਫ਼ਤਰ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਰਾਖਵੇਂ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਰੋਟੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਹਰ ਪੱਧਰ.

(11) ਪੰਜਾਬ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਐਕਟ, 1994 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਸਰਪੰਚ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਲਈ ਸੀਟਾਂ ਰਾਖਵੀਆਂ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

(12) ਸਰਪੰਚ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਲਈ ਸੀਟਾਂ ਦਾ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ।—(1) ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ, ਲਗਭਗ ਜਿੰਨਾ ਹੋ ਸਕੇ, ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਅਨੁਪਾਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਸਰਪੰਚਾਂ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀ ਕੁੱਲ ਆਬਾਦੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ:

[ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀਆਂ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੇ ਸਰਪੰਚਾਂ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਇੱਕ ਤਿਹਾਈ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂ ਰੱਖੇ ਜਾਣਗੇ।]

(2) ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਸਰਪੰਚਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਇੱਕ ਤਿਹਾਈ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦਫ਼ਤਰ ਰਾਖਵੇਂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ

ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂ ਅਜਿਹੇ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਸਮੇਤ ਔਰਤਾਂ। /

(3) ਪਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਲਈ ਸਰਪੰਚਾਂ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

(4) ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਰਾਖਵੇਂ ਦਫ਼ਤਰ ਹਰ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਰੋਟੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ -ਸ਼ੌਕਿਆਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 ਅਤੇ 12 ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਦੇ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਰੋਟੇਸ਼ਨ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪਹਿਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਪੰਚਾਂ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਦੇ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮ ਵੀ ਬਣਾਏ ਹਨ। ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਨਿਯਮ 3 ਜੋ ਸਰਪੰਚਾਂ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਦੇ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:-

- (5) ਸਰਪੰਚਾਂ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਲਈ ਸੀਟਾਂ ਦਾ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ। (ਸੈਕਸ਼ਨ 12 ਅਤੇ 107)-(1) ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ, ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੇ ਸਰਪੰਚਾਂ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ (ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇੱਕ ਤਿਹਾਈ ਔਰਤਾਂ ਸਮੇਤ) ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂ ਰੱਖੇਗਾ। ਜਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਜਿਲ੍ਹੇ ਦੀ ਕੁੱਲ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਅਨੁਪਾਤ ਹੈ। ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੇ ਸਰਪੰਚਾਂ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰੋਸਟਰ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਖਵੇਂ ਰੱਖੇ ਜਾਣਗੇ।
- (2) ਸਰਪੰਚਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਤਿਹਾਈ ਦਫ਼ਤਰ (ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂ ਸਮੇਤ) ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂ ਹੋਣਗੇ। ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰੋਸਟਰ ਅਨੁਸਾਰ ਚਲਾਈ ਜਾਵੇਗੀ।
- (3) ਉਪ-ਨਿਯਮਾਂ (1) ਅਤੇ (2) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਰੋਸਟਰ ਨੂੰ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਬਲਾਕ-ਵਾਰ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(12) ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੇ ਸਰਪੰਚਾਂ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਜਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂ ਹੋਣਗੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਉਪਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਸਰਪੰਚਾਂ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਦੇ ਕੁੱਲ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 1/3 ਮੈਂਬਰ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂ ਹੋਣਗੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦਫ਼ਤਰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂ ਹਨ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (4) ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਰਪੰਚਾਂ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਰੋਟੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 3 ਦਾ ਉਪ-ਨਿਯਮ (2) ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਪੰਚਾਂ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਦਾ 1/3 ਹਿੱਸਾ (ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂ ਸਮੇਤ) ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰੋਸਟਰ ਅਨੁਸਾਰ ਚਲਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਪ-ਨਿਯਮ (3) ਉਪ-ਨਿਯਮਾਂ (1) ਅਤੇ (2) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਰੋਸਟਰ ਨੂੰ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਬਲਾਕ-ਵਾਰ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(13) ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਬਲਾਕ ਵੇਰਕਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 94 ਪਿੰਡ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੇ ਸਰਪੰਚਾਂ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ, ਮਿਤੀ 8 ਮਈ, 2008 ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੇ 94 ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੇ ਸਰਪੰਚਾਂ ਦੇ 39 ਦਫ਼ਤਰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ (ਔਰਤਾਂ) ਲਈ 13 ਦਫ਼ਤਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਹੈ। - ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਕੁੱਲ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦਾ ਤੀਜਾ ਹਿੱਸਾ। ਲੜੀ ਨੰਬਰ 40 ਤੋਂ 58 ਤੱਕ ਬਲਾਕ ਵੇਰਕਾ ਦੀਆਂ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੇ ਸਰਪੰਚਾਂ ਦੇ ਲੜੀ ਨੰਬਰ 50 ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ 18 ਦਫ਼ਤਰ ਔਰਤਾਂ ਦੀ

ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਲਾਕ ਵੇਰਕਾ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੇ ਸਰਪੰਚਾਂ ਦੇ ਕੁੱਲ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਤਿਹਾਈ ਭਾਵ 31 ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ (ਔਰਤਾਂ) ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਬਾਕੀ 39 ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਜਨਰਲ ਕੈਟਾਗਰੀ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ 94 ਪਿੰਡਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਐਕਟ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਅਨੁਕੂਲ ਸੀ।

(14) ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਵੀ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਕਿ ਸਾਲ 1998 ਵਿੱਚ ਪਿੰਡ ਰਾਮਪੁਰਾ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਰਾਖਵਾਂ ਸੀ।

ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਅਤੇ ਸਾਲ 2003 ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ ਜਨਰਲ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਲਈ ਰਾਖਵਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਰੋਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦਿਆਂ ਇਹ ਅਹੁਦਾ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵਾਂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪਿੰਡ ਹੇਅਰ ਵਿੱਚ ਸਰਪੰਚ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਕਦੇ ਵੀ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਵਰਗ ਜਾਂ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ (ਔਰਤਾਂ) ਜਾਂ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਸਾਲ ਰੋਸਟਰ ਅਨੁਸਾਰ ਉਕਤ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਲਈ ਰਾਖਵਾਂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਜਵਾਬ ਨੰਬਰ 3) ਵੱਲੋਂ ਮਿਤੀ 23 ਜੂਨ, 2008 ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਰਾਮਪੁਰਾ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦਾ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਔਰਤ ਤੋਂ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਤੱਕ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਤੋਂ ਜਨਰਲ ਤੱਕ ਪਿੰਡ ਵਾਲ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਦਾ ਦਫਤਰ। ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਤਬਦੀਲੀ ਸਿਰਫ਼ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਵਿਕਾਸ ਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਅਫ਼ਸਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਿੰਡ ਵਾਲ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਜਨਰਲ ਲਈ ਰਾਖਵਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਵਰਗ ਵਜੋਂ ਉਕਤ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਘੱਟ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਿੰਡ ਰਾਮਪੁਰਾ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਮਹਿਲਾ ਤੋਂ ਬਦਲ ਕੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ। ਨਾ ਤਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 3 ਦੀ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਸਰਪੰਚ ਦਾ ਦਫਤਰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਜਾਂ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ (ਔਰਤ) ਜਾਂ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵਾਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਉਕਤ ਵਰਗ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਰਾਖਵੇਂ ਦਫਤਰ ਹਰ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਰੋਟੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 3 ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (ਐਲ) ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ, ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੇ ਸਰਪੰਚਾਂ ਦੇ ਦਫਤਰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ (ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤਿਹਾਈ ਔਰਤਾਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ) ਲਈ ਰਾਖਵੇਂ ਰੱਖੇਗਾ। ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ) ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀ ਕੁੱਲ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੇ ਸਰਪੰਚਾਂ ਦੇ ਦਫਤਰ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰੋਸਟਰ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਖਵੇਂ ਰੱਖੇ ਜਾਣਗੇ। ਉਪ-ਨਿਯਮ (2) ਅੱਗੇ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਪੰਚਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਤਿਹਾਈ ਦਫਤਰ (ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂ ਸਮੇਤ) ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂ ਹੋਣਗੇ। ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ

ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰੋਸਟਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਚਾਲਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (3) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਪ-ਨਿਯਮਾਂ (1) ਅਤੇ (2) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਰੋਸਟਰ ਨੂੰ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਬਲਾਕ-ਵਾਰ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਰੂਲ ਨੰਬਰ ਨੰਬਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਦਾ ਦਫ਼ਤਰ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਵਰਗ ਲਈ ਰਾਖਵਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਵਰਗ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ। ਮਿਤੀ 8 ਮਈ, 2008 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਬਲਾਕ ਵੇਰਕਾ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੇ ਸਰਪੰਚਾਂ ਦੇ 31 ਦਫ਼ਤਰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ (ਔਰਤਾਂ) ਅਤੇ ਇਸਤਰੀਆਂ ਲਈ ਲੜੀ ਨੰਬਰ 27 ਤੋਂ 58 ਤੱਕ ਰਾਖਵੇਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਕੁੱਲ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਤਿਹਾਈ ਹੈ। ਉਕਤ ਬਲਾਕ ਦੇ ਸਰਪੰਚਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਭਾਵ 94। ਸਰਪੰਚਾਂ ਦੇ ਇਸ 31 ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 13 ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ (ਔਰਤਾਂ) ਅਤੇ 18 ਔਰਤਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਰੋਸਟਰ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਰੋਸਟਰ ਵਿੱਚ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਤੋਂ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਪਿੰਡ ਹੇਅਰ ਦੀ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦਾ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਵੀ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਤੋਂ ਜਨਰਲ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਕਿਸੇ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਰਪੰਚ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਰਾਖਵਾਂ ਸੀ। ਜਨਰਲ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਲਈ। ਪਿੰਡ ਦੀ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਰਾਮਪੁਰਾ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਦੇ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਨੂੰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵਾਂ ਸੀ। ਗਲਤ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੁਆਰਾ, ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ ਨੂੰ ਘਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ ਨੂੰ ਵੀ ਘਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਹੋਇਆ ਹੈ।

(15) iBy ਦੁਆਰਾ impugnedDcorrigendum,1) ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂ ਦਫ਼ਤਰ ਦੇ 1 ਨੂੰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੁਆਰਾ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਬਦਲਾਅ ਨਾਲ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕੁੱਲ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਤਿਹਾਈ ਤੋਂ ਘਟਾ ਕੇ 31 ਤੋਂ 30 ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਬਦਲਾਅ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 3 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਧਾਰਾ 12 ਦੀ ਵੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। (4) ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 243D ਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 3 ਦੀ ਗਲਤ ਸੁਧਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨੂੰ ਔਰਤਾਂ ਤੋਂ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਸੁਧਤਾ ਪੱਤਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਈ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰ, ਅਜਿਹਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਥੇ ਸੀ ਪਿਛਲੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ, ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਗਲਤ ਸੁਧਤਾ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵੱਲੋਂ ਸਿਆਸੀ ਦਬਾਅ ਹੇਠ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਵਾਲ ਦੇ ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਫਾਇਦਾ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿੱਥੋਂ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਤੋਂ ਜਨਰਲ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ।

(16) ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ 3 ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, 23 ਜੂਨ, 2008 ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਪਿੰਡ ਰਾਮਪੁਰਾ ਦੀ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਕਤ ਪਿੰਡ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਚੋਣ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼

ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। 8 ਮਈ, 2008 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਪੰਚਾਇਤ ਨੇ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਕੀਤਾ /

ਆਰ. ਐਨ. ਆਰ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਭਾਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ

ਹੇਮੰਤ ਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਕੰਵਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਜੇ. ਜੇ.

ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, — ਜਵਾਬਦਾਰ

2008 ਦਾ CWPNo 181

18 ਸਤੰਬਰ, 2008

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950 - ਆਰਟੀਕਲ 39-ਏ ਅਤੇ 226—ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਥਾਰਟੀਜ਼ ਐਕਟ, 1987-ਐੱਸ. 22—ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ—ਉਦਯੋਗਿਕ ਪਲਾਟ ਦੇ ਮਾਲਕ ਵਜੋਂ ਨਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ-ਪਲਾਟ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਸੰਬੰਧੀ ਵਿਵਾਦ—ਦੀਵਾਨੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਅਤੇ ਵਿਰੁਧ ਕਈ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ—ਜਨ ਉਪਯੋਗੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਾਲੀਆਂ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤਾਂ — ਜਨਤਕ ਸੇਵਾ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਸੰਪੱਤੀ ਵਿਵਾਦ - ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਸੰਬੰਧੀ ਵਿਵਾਦ ਸਥਾਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ - ਪਰਮਾਨੈਂਟ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਫੋਰਮ ਤੋਂ ਉਪਾਅ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸਮਝਿਆ, ਕਿ ਐਕਟ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਸੁਲ੍ਹਾ-ਸਫਾਈ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਲਈ ਵਿਕਲਪਕ ਵਿਵਾਦ ਹੱਲ ਵਜੋਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।